

alaprajz

Kiegyensúlyozott aszimmetria

Tud-e a múzeum repülni?

Használati igényesség – Irodák az ezredfordulón

Téma: irodák

A szakma lassúbb sodrású vizein

High-tech
a historizmus ölelésében

Horizontális kötődések

Tanulni, tanulni, tanulni

Dagadozz, szittya kebel

6

10. évfolyam
2003. szeptember
Ára: 699 Ft
HU ISSN 1417-6939

Használati igényesség

Irodák az ezredfordulón

„Számunkra az épület nem absztrakt ideák vagy teoretikai, ideológiai, esetleg történeti elméleti rendszerek megtestesítője, hanem elsődlegesen olyan tér, melyet az emberek belaknak, használnak... élvezik az ottlétet.”

Vukoszávljev Zorán

Érdekes módon a kiemelt mondatot nem a személyességgel telített, a mindennapi rohanásból visszavonuláshoz adó otthon tervezési módszerének alapjait képezte meg Matthias Sauerbruch. Az ElCroquis legutóbbi számában Aaron Betsky faggata a német építész cégük irodatervezési módszereiről: az alapvetéseket ilyen közvetlen, a használó szemszögéből való kiindulással meghatározó módszer ismertetése meglepte a Holland Építészeti Intézet igazgatóját.

Pedig az irodatervezési gyakorlat igen nagy változáson esett át a 20. században. Az irodai munkavégzés tereit magukban foglaló házméretű irodaépületektől a palotaléptékű adminisztratív épületeken át a felhőkarcolókig alig néhány évtized telt el. A változó igények azonban nemcsak a stílusbeli megfeleltetésre vonatkoztak idővel, hanem a szervezési és irányítási rendszerek a terek struktúráiban is nagyobb megfeleltetést kívántak meg az építészeketől. A cellás szobakiosztás igényét felváltotta a nagyterű iroda heroikus demokratikussága, majd idővel újra szerepet kapott az individualizmus téri leképezése. Munkaszociológiai és pszichológiai kutatások sora próbálta elemezni pro és kontra, mely funkcionális alaprendszer a legmegfelelőbb a produktivitás szempontjából. Egyvalamiről azonban sokáig megelégedtek. A munkahely-

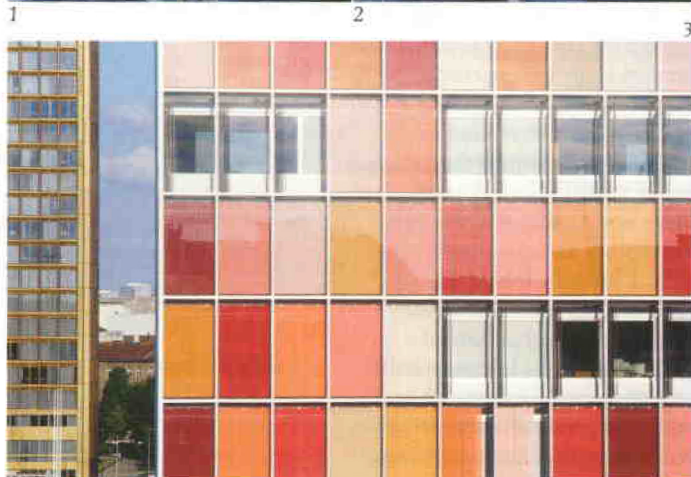
teremtés etikai oldala a legfontosabb: a hétköznapi életvitelünk egyharmadnyi idejét befogadó tér nem csak fizikai minőségében, hanem esztétikai igényességében is jelentős hatással bír.

Ma az irodapiac telítődéséről hallunk Magyarországon. Természetes, hogy a leendő bérlők igényeiknek megfelelő telephelyet keresnek: a szolgáltatások szintje, a reprezentatív elhelyezkedés, a logisztikai szempontok ma már alapelemei a döntésnek. A munkateret esztétikai és használati szempontból vett minőségi kialakítása pedig a cégarculat része.

Hazai épületek szép sora emelkedik már a nemzetközi trendek közé. A Magyarországon jól ismert és gazdagon publikált épületek helyett külföldi példák ismertetésével tekintjük át az irodatervezés ezredfordulós gyakorlatát – egy nemzetközi építészeti díj, a DuPont Benedictus Award 2003-as kiemeltjei alapján.

GSW irodaközpont, Berlin, Németország (Sauerbruch & Hutton)

Matthias Sauerbruch és Louisa Hutton 1989-ben alapított irodát Londonban, azonban 1993 óta nagyjából Németországban dolgoznak. A '80-as évek Angliájának modernizmust újra-felfedező vagy talán inkább újra-definiáló építészeti ouvre-jéből táplálkozó indulás 1999-re hozta meg első nemzetközileg is elismerést kiváltó épületüket. A

Corbusier-elvvel szerkesztett épület retro-hangulatú építészeti egységessége szimplán megbélyegezhető lehetne a funkcionális dicsőítésével. Azonban egy további szerkesztési alapelv miatt nagyobb figyelmet érdemelt ki magának. A tervezők nem elégedtek meg azzal, hogy az épület visszahúzódnak csak kiszolgálja a benne dolgozókat – számukra a használók épületformáló szerepe előtérbe lépett. A sematikus értelmezett üveg-homlokzat egy ökológikusan végiggondolt és modellekben kísérletezett kettős, átszellőztetett burok része lett. A számítógépekkel az időjárás viszonyokhoz alkalmazkodó árnyékolórendszer a napfény, hőmérséklet és széljárás együttes figyelembevételével állít elő az egész épületre vetített hőháztartási diagramot, mely közvetlenül vezérli a két

1. A napszakoknak megfelelően változó képet mutat a homlokzat
2. Az árnyékolók színvilága a környező épületek tetőszíneire reflektál
3. Nyitott és zárt lamellák – a használók aktivitásának leképezése
4. A fémlamellák az átszellőztetett kettős üvegstruktúrába integrálódnak

5

5. A gazdag tömegmozgásokat a fények még dramatikussabbá teszik

6. Gazdag fényhatások a tömbbelsőben

7. Futurisztikus élményt nyújt a többszintnyi mélység felett áthaladó üvegkubus

üvegréteg között elhelyezett árnyékolópaneleket. Azonban egyéni igények szerint a napfény mennyiség személyesen is szabályozható, mely változás a rendszerbe visszatáplálva új elrendezéseket indukál. A rendszer tehetetlenségét is figyelembe véve az individuális térmeghatározás erősödik fel, a használók maguk szabályozzák munkakörnyezetük hangulatát.

Norddeutsche Landesbank irodaépülete, Hannover, Németország (Behnisch, Behnisch & Partner)

A stuttgarti iroda Stefan Behnisch által vezetett csoportja a bankközpont számára összetett funkciójú együttest hozott létre. A többrétegű szervezeti egységeknek megfelelően az egymásra építettség és kapcsolatrendszer sokszínűsége olvasható le az épületről. Az egymásra rakódó szintek, mint rétegek, üvegsávokként jelennek meg, melyek változatos használati rendje a fények megjelenésével rajzolódik ki legszebben. Az alsó szintek homlokzatsíkjait gazdag mozgások teszik élővé. A központi, kiemelkedő toronyban az üveglemezekként megjelenő további emeletek spirálisan megcsavarva vertikális dinamikát képeznek az épület tömegében. A külső expresszív formakezelése a belsejében folytatódik. A nagy alapterületű épületkomplexum belső udvart fog közre. A különböző felületkezelésű üvegpanelekből épített, finoman dekonstruktív viszonyba helyezett füg-

6

7

1

1. Üvegfüdém savmaratott biztonsági üvegből
2. Csendes és szemlélődő – üveg függőleges és vízszintes felületen egyaránt
3. Tiszta szerkezetű üveglépcső grafikusan egyszerű tartószerkezettel

gönyfalak reflexiója reprezentatív „fogadócsarnokot” hoz létre. A hatást a második és hetedik emeleten, a nyitott udvar-térben áthaladó gyalogoshidak fokozzák. A belső udvar több szintjén tetőteraszok, az alsó szinten hatalmas medence alkot természeti környezetet: kissé szigorúan technicista e „szolgáltatás”, de az üde látványon túl inkább mikroklimatikus szerepe fontos ezen elemeknek.

**Bang & Olufsen
irodaközpont, Struer, Dánia
(KHRAS architects)**

Az előbbi épületegyüttes hatásához képest Jan Sondergaard visszafogott épületet tervezett az audiorendszerekkel foglalkozó világhírű cég számára. A minőségi termékeiről és

designjáról ismert, az elegancia szimbólumaként is emlegetett cégcsoport nyugodt környezetbe helyezte új székhelyét. Az üde zöld mezős környezet közepén e kristálytisztán formált és szerkesztett épület inkább hat csendes szemlélődőnek, mintsem agresszornak. A csend a hangalkotás mesterei számára a munka közötti szünetet jelenti, nem csak képletességében értelmezve mindezt. A közvetlen farm-környezet elevenségével, vernakularitásával hűvösen visszafogott „csend-beszédet” folytat az üvegépület. Az üveg nemcsak függőleges, hanem vízszintes síkokat is meghatároz: járófelületek, födémek, lépcsők készülnek az edzési technológiának köszönhetően. Az egyszerű, struktúrájában szépen értelmezhető acél tartószerkezet csak

2

3

4

emeli az elegancia szintjét.

A horizontális tagolás, az átsejtlő-áttetsző-átlátszó felületképzések változatossága tiszta képletű kommunikáció eredménye. Az átláthatóság, a közvetlen környezeti kapcsolat a tervezők szervezési alapelve volt.

**Noevir USA központ,
Irvine, Egyesült Államok
(Space International Inc.)**

A Los Angeles-i Michael Ferguson és John Hirsch belsőépítészeti munkája teljesen más léptékben közelíti meg a munkakörnyezet meghatározását. A szépségipari termékekkel, parfümökkel foglalkozó cég számára tervezett irodabelsőjük inkább minősül kiállítóteremnek. A termékek bemutatására, megismertetésére létrehozott tér a közvetlen forgalmazói ügyfélkapcsolat reprezentatív helye. Az önmagukban is design-terméknek beillő üvegcsek és tégelyek számára visszafogott, harmonikus teret alkottak, mely minimalista formálásával még inkább kiemeli a formatervezett tárgyakat. Az irodát határoló felületeket kétfajta üvegből hozták létre: a nagyobb, savmaratott felületű táblák közé átlátszó paneleket iktattak be függőlegesen, hogy a kint elhaladók számára felvillanó képek érdeklődést keltsenek a belső iránt. Ugyanakkor a felhasználások keskenysége megfelelő intimitást is hagy a benn tartózkodók számára. Az üvegpanelekre vízszintes metszésként egyszerű fehér polcot helyeztek, mely kifelé kiállítófelületként szolgál, az enteriőrből szemlélve árnyékossága kontrasztos grafikát rajzol a membránszerű határoló falra. Az üzletkapcsolatok eleganciájának légköre a nemes egyszerűséggel formált belső tisztaságán alapul.

4. Felnyitások és vízszintes metszések az irodater határoló falában

5. A belső minimalista eleganciája a formatervezett termékek finomságát kiemeli

6. Szigorú formák, lágy vonalak

5

6